

Τὸ ὑψηλότερον ἄκρον τοῦ βουνοῦ, κορυφή ὄρους:
Ἄσμ.

Μαῦρο πουλλάκι κάεται 'ς τῆς Κάσος τ' ἀκροβούνι,
βγάλλει φωνίτσα θλιβερὴ καὶ μαῦρο μοιρολόι
(κάεται = κάθηται) Κάσ. —Ποιήμ.

ΠΑίρνω τὴν ἀκροποταμὶὰ καὶ φτάνω 'ς ἀκροβούνι,
ἐκεῖ ὅπου βγαίνει τὸ νερὸ καὶ ὅπου 'ν' ὁ καταγὸς τοῦ
ΚΚρυστάλλ. ἔνθ' ἄν.

'Σ τὴ Λιάκουρα τὴ δροσερὴ, 'ς τῆς Γκούρας τ' ἀκροβούνια
ΑΒαλαωρ. ἔνθ' ἄν.

ἀκροβουνιά ἡ, ἀμάρτ. ἀκροβουνιά Ἰων.(Σόκ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκροβούνι.

Ἀκροβούνι, ὁ ἰδ.

ἀκρογέροντας ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. γέροντας.

Ὁ ὀλίγον τι γέρων: Ἄσμ.

Σὰν θές νὰ ἰδῆς ἄδρες καλοὺς καὶ ὁμορφασματωμένους,
ἄμε 'ς τὸ Φραγοκάστελλο, νὰ 'ναι τ' ἁγιοῦ-Νικήτα,
νὰ ἰδῆς τοσοῦτο νεοὺς γιὰ τ' ἄρματα, τοσοῦτο νεὲς γιὰ τὸ γαῖτάνι,
νὰ ἰδῆς καὶ το' ἀκρογέροντες πῶς παίζουν 'ς τὸ σημάδι.

ἀκρογιάλι τό, κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ οὐσ. γιάλιος. Διὰ τὸ
προϊόν τῆς συνθέσεως ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2,190.

Ἀκρογιάλι, ὁ ἰδ.: Φρ. Πάμε ἀκρογιάλι ἀκρογιάλι
(συνών. φρ. πάμε γιάλο γιάλο). || Γνωμ.

Ὅποιος θέλει νὰ μισσέψη 'ς τ' ἀκρογιάλι κάθεται
(διὰ νὰ ἐπιτύχη τις εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις τοῦ πρέπει νὰ
εἶναι ἄγρυπνος) Ἄνδρ.

ἀκρογιάλι ἡ, κοιν. ἀκρουγιάλι βόρ. ἰδιώμ.
ἀκροαλιά Κάρπ. Κίμωλ. Σύμ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιάλι.

Αἰγιαλός, παραλία ἔνθ' ἄν.: Ὁ παρὰς ἔδεσε τὴ βάρκα
τοῦ 'ς τὴν ἀκρογιάλι. Ψαρεύουμε 'ς τοῖς ἀκρογιάλις κοιν.
|| Παροιμ. φρ.

Χτυπᾷ με τὸ 'ε' ἀκρογιάλι, χτυπᾷ με τσαὶ τὸ τοῦμα
(ε' = ἡ. Ἐπὶ τοῦ δεινοπαθοῦντος. Διὰ τὴν μεταφορ. χρῆσιν
τῆς λ. κῦμα πρὸς δήλωσιν τῶν συμφορῶν πρ. Αἰσχύλ.
Προμ. 886 «στυνγῆς πρὸς κύμασιν ἄτης», Σοφοκλ. Αἰ. 351
«ἴδεσθέ με οἶον ἄρτι κῦμα... κυκλεῖται» καὶ Πλάτ. Νόμ.
5,740 «ἐὰν ἐπέλθῃ ποτὲ κῦμα κατακλυσμὸν φέρον νόσων»)
Μεγίστ. — Γνωμ.

Ὅποιος θέλει νὰ μισσέψη 'ς τὴν ἀκρογιάλι ἄς στέκη
(ὅτι ὁ ἐπιχειρῶν τι πρέπει νὰ εἶναι προσεκτικὸς καὶ ἄγρυ-
πνος, καθὼς πολλάκις ὁ μέλλων νὰ ταξιδεύσῃ περιμένει
ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν παραλίαν τὸ πλοῖον ἐκ φόβου μήπως δὲν
τὸ προλάβῃ) ἸΒενιζέλ. Παροιμ.² 212,515. || Ἄσμ.

Γιάλο γιάλο εἰάαινα, γιάλὸν ὡς περιάλι,
τὴν ἄκρα τὴν ἀκροαλιά τὸν ἀκροκαλαμεῶνα
(εἰάαινα = ἐδιάβαινα. Διὰ τὸ ἀκροκαλαμεῶνας ἰδ. ἀγριο-
καλαμεῶνας) Κάρπ. Συνών. ἀκρογιάλι, ἀκρο-
θαλασσιά, ἀκροπελαγιά, ἀκροπέλαγος, παραγιάλι,
παράγιαλος, περιγιάλι, σύγυαλο.

ἀκρογιαλίτης ὁ, Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιάλι καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ίτης.

Ὁ κατοικῶν εἰς παράλιον μέρος ἢ ὁ προερχόμενος
ἀπὸ παράλιον μέρος. Συνών. παραγιαλίτης, περι-
γιαλίτης.

ἀκρογιαλὸ τό, ἀμάρτ. ΑΜωραϊτὶδ. Διηγ. 110
καὶ 114.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκρογιαλιά.

Πᾶν ἐδώδιμον ὀστρακόδεσμον ἢ μαλακόστρακον: Ἐ,
ἀκρογιαλιά, ἀκρογιαλὰ καὶ κακό! ἔνθ' ἄν. 110. Συνών.
γιαλικό, θαλασσινό, μεζέδι, χάβαρο. [*]

ἀκρογονατίζω Κύπρ. ἀκρογονατίζω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. γονατίζω.

Ὀλίγον τι, ἐλαφρῶς κάμπτω τὰ γόνατα: Ἄσμ.

Νὰ σοῦ χτυποῦν τὴν κουρτουνεγὰν τθαὶ ν' ἀκρογονατίζω,
νὰ σοῦ χτυποῦν τὴν σαῖττεγὰν τθαὶ νὰ σοῦ τ' ἀτ-τυμίζω
(νὰ ρίπτουν ἐναντίον σου τὴν σφαῖραν καὶ ἐγὼ νὰ χαμη-
λώνω τὰ γόνατα, ὥστε νὰ διέρχεται ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς
σου χωρὶς νὰ σὲ προσβάλλῃ, νὰ ρίπτουν ἐναντίον σου
τὸ βέλος καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ τὸ ἐνθυμίζω).

Κρογονατίζ' ὁ μαῦρος του, πίσω του τὴν καθίσκει.
Συνών. προγονατίζω.

ἀκρογυαλίζω ἸΠολυλ. Διηγ. 67.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. γυαλίζω.

Ἀκτινοβολῶ ἀσθενῶς: Τὸ καλοκαίρι μένει ξεροπόταμο
μὲ νερὸ ποῦ ἀκρογυαλίζει 'ς τὰ χαλίκια ὀλιγοστὸ τόσο νὰ ζων-
τανεῖ τ' ἀγριολούλουδα τῆς ρεματιάς.

ἀκροδάχτυλο τό, Κρήτ. κ. ἄ. — ΑΚαρκαβίτσ. Ζη-
τιᾶν. 192 ἀκροδάχτυλο Κορσ. ἀκροδάχτυλο Κορσ.
'κροιδάχ'λου Ἰμβρ.

Τὸ μεσν. οὐσ. ἀκροδάκτυλον = ἀντίχειρ.

1) Τὸ ἄκρον τοῦ δακτύλου ἔνθ' ἄν.: Περιπατῶ μὲ
τ' ἀκροδάχτυλα (ἀκροποδητὶ) Κρήτ. Ἀπὸ τοῖς χελιδονο-
φωλεῖς ἐπρόβαλαν σὰν ἀκροδάχτυλα λεπρὰ τὰ κεφάλια τους
τ' ἀμάλλιαγα πουλλὰ ΑΚαρκαβίτσ. ἔνθ' ἄν. 2) Ὁ
μικρότερος τῶν δακτύλων τῆς χειρὸς, ὁ ὠτίτης Κορσ.:
Ἄσμ.

Εἶχε 'ς τ' ἀκροδάχτυλο πανέριον δαχτυλίδι,
ἐλαμπε πλεὸ τὸ δάχτυλο παρὰ τὸ δαχτυλίδι.

Κόβγει τῆς τ' ἀκροδάχτυλο, κόβγει τ' ἀκροπλεξούδι.
Συνών. μικροδάχτυλο.

ἀκροδαχτυλούδι τό, ἀμάρτ. 'κροιδάχ'λούδ' Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκροδάχτυλο καὶ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ούδι.

Ἀκροδάχτυλο, ὁ ἰδ.

ἀκροδείχνω Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιρρ. ἄκρα καὶ τοῦ ρ. δείχνω.

Φαίνομαι ὀλίγον τι.

ἀκροδένω Λεξ. Ἐλευθερουδ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκρος καὶ τοῦ ρ. δένω.

Δένω κατὰ τὰ ἄκρα αὐτοῦ πρᾶγμα τι ἢ πλείονα τοῦ
ἐνὸς πράγματα πρὸς ἄλληλα διὰ τῶν ἄκρων αὐτῶν.

